

[Aksel Larsen.]

der er foregaaet her. Jeg henstiller til de øvrige Partier her i denne Sal, at de for offentlig Velanstændigheds Skyld forlanger en saadan Forklaring, og saa henstiller jeg, at man dropper dette Lovforslag, at man i sidste Instans stemmer det ned ved tredje Behandling.

Statsministeren (Stawning): Jeg kan ikke se, at der er Anledning til nogen omfattende Forhandling angaaende Sagen, saaledes som den foreligger her.

Jeg takker de Partier, der har givet Tilslutning til det foreliggende Forslag, og jeg kan i Anledning af den Forespørgsel, som den ærede Ordfører, det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen, fremsatte, sige, at det er selvfølgelig Hensigten at give det paagældende Konsortium først en Adgang til at udnytte den Tid, der foreløbig staar til Raadighed af den gamle Bevilling, og senere, efterhaanden som det maatte vise sig paakrævet, at forhandle om en yderligere Forlængelse af Fristen inden for Grænsen de 10 Aar. Det er fuldkommen rigtigt, at hvis Partiet Venstre har opfattet Lovforslaget som et Tilsagn om nu at give en Forlængelse med 10 Aar, saa er det en Misforstaaelse. Thi det staar udtrykkelig i Lovforslagets Tekst, at Ministeren er bemyndiget til at forlænge den under Nr. 7 fastsatte Frist af 4 Aar, dog ikke ud over 10 Aar. Men deri ligger selvfølgelig, at man ikke begynder med at give 10 Aar, men maaske en anden, kortere Tid, og saa vil det jo vise sig, om det bliver nødvendigt at gaa til den længere Frist.

I øvrigt synes jeg, at de Forhandlinger, der er ført, dels her, dels i Udvalget, kommer saadan noget som 6 Aar for sent. Det konservative Mindretals Betragtninger i Betænkningen og paa anden Maade og det Ændringsforslag, som har været præsenteret i Udvalget, men ikke er blevet tiltraadt, som altsaa i og for sig ikke foreligger, er jo Ting, der burde have været fremsat i 1932, da vi behandlede Lovforslaget. Der var ingen, der da tog til Orde for, at Staten skulde paatage sig de Omkostninger, der var forbundet med Efterforskningen, en Risiko, som man jo maatte vide vilde være ganske betydelig, og som nu søges dækket af dem, der foretager Udlægget, ved den Indvinding, som man altsaa regner med engang at kunne opnaa. Det er klart, at man ikke var i Stand til at følge det Ændringsforslag, det konservative Parti har stillet, efter at man i 1935 med Tilslutning af det nedsatte Rigsdagsudvalg har givet Tilsagn til det amerikanske

Selskab om en Eneret paa 50 Aar til Efterforskning og eventuel Indvinding af Raastoffer. En Tiltræden af det konservative Ændringsforslag maatte jo anses for udelukket, naturligvis saa længe Selskabet overholder sine Forpligtelser og ikke ophører med Virksomheden eller paa anden Maade bryder Aftalen. Jeg erindrer videre om, at der ogsaa i 1936 har været en Adgang til at tale om Sagen, idet der da blev forelagt et Forslag om en Tilføjelse til Loven. Heller ikke her fremsatte nogen Ønsket om, at vi nu skulde søge at frigøre os. I Henhold til Loven blev der jo aabnet Adgang for danske Grundejere til at gøre sig gældende, men der skete ikke noget, som muliggjorde den Efterforskning, som altsaa nu stadig er Opgaven. Da man, efter at Loven, den første og den anden, var vedtaget, maatte gaa ud fra, at det var Rigsdagens Ønske at faa Efterforskningen iværksat, er der, fremdeles i Henhold til Loven og efter Forelæggelsen for Rigsdagsudvalget, givet Koncession, og det Tidspunkt, da Staten eventuelt skulde have gjort sig gældende og sat sine Millioner ind, er saaledes ikke iagttaget. Man kommer nu, 6 Aar efter, og taler om, hvad man egentlig burde gøre. Jeg kunde naturligvis ikke i og for sig have haft noget imod, om Staten havde foretaget denne Efterforskning, men saa, mener jeg ganske vist, burde den ogsaa foretage Udvindingen — eller Indvindingen, hvad man nu skal kalde det, thi det vilde da være lidet rimeligt, om Staten ofrede et Antal Millioner paa Efterforskningen og dernæst overlod det til nogle private Herrer at gennemføre den Indvinding af Virksomheden, som der saa kunde blive Tale om. Men noget saadant har overhovedet ikke foreligget, og det har ligget uden for mine Tanker, at Rigsdagen under de forhaanden-værende Forhold var rede til at gaa til saadanne Foranstaltninger.

Derfor ser jeg ikke andet, end at vi har Grund til nu at imødekomme et Ønske, som foreligger om at være sikret virkelig at kunne gennemføre Forsøgene, og der er da Udsigt til, at man, efterhaanden som det maatte blive paakrævet, kan forlænge den Frist, som det paagældende Selskab har til at foretage den Eftersøgning, som man har paataget sig. Jeg synes, vi har Grund til at ønske Selskabet Held med Foretagendet. Thi et heldigt Resultat af Efterforskningen og en Mulighed for Indvindingen af Værdier vil jo, saaledes som man ved det, ogsaa komme den danske Stat til gode, forhaabentlig i en anselig Udstrækning.

Naar det ærede Medlem Hr. Aksel